

Turistične naloge in akcije v letu 1994

Kljub številnim prizadevanjem in nekaterim uspešnim nalogam je na področju turizma v naši občini še vedno precej torišča dela. O tem, kaj vse bomo lahko storili letos, je stekla razprava na januarski razširjeni seji občinskega sveta, ki so jo udeležili tudi predsedniki turističnih društev.

Tako naj bi se v tem mesecu podali pripombe na osnutek programa nalog v turizmu za tekoče leto, ki ga je smelo pripraviti občinski sekretariat za gospodarstvo. V njem so zapisane naloge, kot so: ureditev parkirnih in novih sprehajalnih ter jahalnih poti, vzdrževanje obstoječih turističnih poti, označitev krajev, ureditev jezer in potečajev, priprava propagandnega gradiva za turistična območja, odpiranje novih enot kmečkega turizma, ustanavljanje novih turističnih društev...

V mesecu marcu od 23. do 29. se bo tako kot že dve leti doslej v svojo primestno in letos tudi mestno turistično ponudbo naša občina v nekoliko večjem obsegu predstavila na tradicionalnem sejnu Alpe-Adria. Lani sta bila v občini ustanovljena dva turistična društva (Školjica in Krim), naloga ustanavljanja novih pa ostaja aktualna tudi v prihodnje.

Vsa društva in kraji se bodo tudi letos vključili v tradicionalne aktivnosti mestne in repu-

bliske turistične zveze na temo Išemo najbolj urejen kraj. To akcijo bo spremljal tudi občinski odbor za turizem. Za razliko od prejšnjih let pa ne bo več potekalo javno preko časopisa Naša komuna. Občinsko glasilo se bo v pomladanskem času lotilo nove akcije pod naslovom Išemo najbolj prijazno gostilno, pri čemer bodo predloge in izbor opravljal bralci - občani. Sicer pa je skupščinski odbor za turizem že pristopil k organiziranju velike akcije, imenovane Išemo najbolj aktivno, domiselno in zavzeto turistično društvo v občini. Potekala bo od 1. marca do 30. septembra, vanjo se lahko vključijo vsa turistična društva v občini, ki so, mimogrede povedano, že prešla poseben vprašalnik in ob zaključku bodo najbolje uvrščena društva prejela nagrade.

Nekatere aktivnosti že tečejo in so vezane tudi na razvoj turizma - celostno ureditev podeželja in obnovno vasi - o čemer objavljamo poseben prispevek, pravkar pa je izšel tudi prelep prospekt vodnik Potovanje po Turjaku, Velikih Laščah in Robu z okolico!

NOV TURISTIČNI PROSPEKT - VODNIK

Potovanje po Turjaku, Velikih Laščah in Robu z okolico

Naša občina oziroma konkretno njen sekretariat za gospodarstvo je založil in izdelal v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi Rob, Velike Lašče in Turjak ter tamkajšnjimi turističnimi društvi izjemno zanimivo in nadvse uporabno prospekt-vodnik, ki nas z natančnim zemljevidom in temeljitimi opisi popelje v svet slovenske kulture zibelke, v območje Velikih Lašč, Turjaka in Roba. To je prvi tovrsten turistični vodnik za to območje in dobrodošel bo marsikateremu izletniku, pohodniku, kulinarniku ali naključnemu obiskovalcu teh prelepih krajev nedaleč od Ljubljane na pragu vedno očarljive doljenske pokrajine.

Kako teče projekt CRPOV

Ta projekt o celostnem razvoju podeželja in obnovne vasi je občinski izvršni svet sprejel pozno jeseni, z mesecem januarjem pa že poteka na terenu. Tako je Zavod za organizacijsko poslovanje, ki vodi ta projekt za območje krajevnih skupnosti Polhov Gradec in Črni Vrh, opravil prve predstavitve projekta

NA PRAPROČAH O CELOVITEM RAZVOJU PODEŽELJA

CRPOV nudi podeželju nove razvojne možnosti

Krajani Praproče pri Polhovem Gradcu so se lahko že dni neposredno seznanili s projektom CRPOV (Celostno razvoj podeželja in obnovna vasi) za območje Polhovnega Gradca, ki sta ga pripravila Zavod za organizacijsko poslovanje (ZOP) in ustrezne občinske službe v sodelovanju z republikanskimi ministromi. Projekt CRPOV razen Praproč vključuje tudi Črni vrh-Smolnik in Setnik, trajal pa naj bi 5-6 mesecev, in sicer ob rednih delovnih srečanjih s krajinami.

V tem času naj bi družno odkrivali morebitne potencialne za vsestranski razvoj kraja, pretrčali krajevno problematiko in ugotovili, kakšen gospodarski program bi bil najbolj perspektiven. Projekt bo omogočal krajanom, da bodo lažje prihajali do ustreznih dokumentov za gradnjo in obnovno objektov, ponujajo se jim možnosti za dopolnilne dejavnosti, prav pa bi bilo izkoristiti tudi stara, zdaj žal vse premo izkoriščena znanja. Po nekaj mesecih bo ZOP s svojim teamom (štirn izvedencev

in posameznih področij), ki ima ključno vlogo pri predstavitvi projekta na terenu končal svoje delo. »Želimo pripraviti program za vašo vas za naslednjih petnajst let. Do zdaj se na občini ni planiralo celovito, ampak bolj prostorsko, kar je marsikateri vasi prineslo škodo. To bi lahko s celovitim planiranjem zdaj popravili,« je med drugim zbranim prapročanom v Ljubnovi domačiji pojasnjeval predstavnik ZOP-a Rudolf Rome (srečanja so se udeležili tudi predstavniki občine in območna kmetijska pospeševalka).

Predstavnik ZOP-a je nadrobneje predstavil projekt, s poudarkom, da bodo vsi načrtovani programi nastajali v kraju samem; krajani bodo prinesli predloge, potem pa bodo skušali ob ustreznih strokovnih pomoči izdelati načrte.

V skupnem pomenku so ugotovili, da je na Prapročah še veliko (naravnih in drugih) možnosti za celovit razvoj kraja, da pa je predpogoj boljša cesta in telefonija.

BRANKO VRHOVEC

Novi tolarji za krajevne skupnosti

Občinski sekretar za urejanje prostora in varstvo okolja Egon Breitenberger je odredil, da se iz sredstev nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za odpravo komunalnega deficieta nakaže denar naslednjim krajevnim skupnostim:

KS Ig 1.000.000 SIT za vodooskrbo
KS Iška vas 1.000.000 SIT za kanalizacijo
KS Kozarje 1.000.000 SIT za kanalizacijo
KS Krim 361.355 SIT za kanalizacijo
KS Peruzzi 1.000.000 SIT za ceste
KS Rakitna 500.000 SIT za ceste
KS Tomišelj 1.000.000 SIT za kanalizacijo
KS Velike Lašče 700.000 SIT za vodooskrbo
KS Vrhovci 1.000.000 SIT za vodooskrbo

ŽELIMLJE

Huda kri zaradi cest

V Želimljah je bilo lani kar nekaj hude krvi pri urejanju (asfaltiranju) tamkajšnjih cest. Pravzaprav se je zapletlo pri vrstnem redu, po katerem naj bi asfaltirali ceste, saj so nekateri v kraju očitali KS, češ, da se ne drži začrtnega komunalnega programa, ampak da si je izbrala lastno prioriteto asfaltiranja cest.

»Krajanom smo pokazali, da smo delali pravilno po programu KS, ki ga ponavljamo že več let. Pred tem smo (leta 1991) v Želimljah in na Golem opravili posebno anketo o sanaciji cest na območju KS Želimlje, in krajani so se s programom strinjali,« zatrjujejo na KS Želimlje.

Asfalt je, kot je bilo v planu, najprej dobila cesta od vaške trgovine do cerkve, nato pa še cesta od trgovine skozi vas proti zaselku Klada, ki je demografsko ogrožen. Ta cesta hkrati povezuje Selnik in Klado. Nekateri krajani Želimelj pa so se kar sami lotili asfaltiranja dela ceste od Podrebrji mimo cerkve do vasi (»mimo njihovih hiš«), češ da bi morala KS najprej poskrbeti za to cesto. Dejansko je bilo asfaltiranje te ceste v planu KS šele na tretjem mestu.

V letošnjem letu bo KS Želimlje vsekakor skušala v celoti asfaltirati to cesto (v skupni dolžini 700 metrov - za asfaltiranje pa je ostalo še 470 metrov), pri čemer so že zaprosili občino za 2 milijona tolarjev pomoči.

Letos naj bi nadaljevali tudi z obnovno ceste od cerkve v Želimljah na Pleso, ki je dolga kakih 1300 metrov. Z lastnimi sredstvi so ceste že primerno utrčili, uredili bodo tudi odvodnjavanje, tako da bodo ostala le še finalna dela in asfaltiranje. Za dokončanje ceste je bilo asfaltiranje je pripomoglo ko-

PILOTE,
HRASTOVE,
KOSTANJEVE, BOR
PRODIM
INFORMACIJE 771-232
GROSUPLJE

Cvetličarna

Trgovski center Rakovnik
(Dolenjska cesta 43)
nova telefonska številka 127-33-60

RETJE

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠ KRAJ:

»Svet okrog Lašč ni romantično lep, je pa po svoje jako zanimiv. Tu ni visokih gora in malo je tekoče vode. Tu ni ravnega polja, vse je bregovito, le malokje oko uzre bistri studenec. Za poljem se razprostirajo gozdovi, bukovec je v temna smreka...«

Tako je svet okrog Velikih Lašč opisoval retnjski bard Fran Levstik, rojstni vasi, Retjam, pa namenil še nepozabno pesem »Naša vas«, v kateri je opeval domači holm s komajda tremi kajžami, orchi, jablanami, slivami, zuborečim potokom, uljniki in s sanjsko cervico sv. Roka nekje v ozadju.

Danes je na holmu (Dolnih Retjah) nekaj več hiš, skupaj z Gornjimi Retjami onstran ceste v bregu, jih vas šteje 19. Vasici deli na pol avtomobilska cesta, ki pelje naprej proti Ribnici in Kočevju, medtem ko so nekoč tovrstni tavorli svojo robo še po stari cesti, ki se je vila prav mimo Levstikove rojstne hiše. Retjanom je nova cesta okno v svet, se pa jezijo nad gostim prometom in hitrimi avtomobili, ki ogrožajo prečkanje ceste (posebej na križišču med Dol. in Gor. Retjami).

»Ob cesti bi najino potrebovali ogledalo. Ze več let se trudimo, da bi ga dobili, a brez uspeha,« pravi o problemu krajan Stane Indihar, ki je hkrati tudi delegat v skupščini KS Velike Lašče. Zaman v Retjah čakajo tudi na zabojnike za odpadke, pa čeprav so zanje že večkrat zaprosili na KS.

Priči iz davnine

V Dolnih Retjah se stoji stari Ilijev kozolec, ki je menda še prav tak, kot je bil v času Levstikove mladosti. Kozolec je zgrajen iz tesanega lesa, brez enega samega žebija. Pokrit je še s slamo. Sredi vasice, tik pred Levstikovo rojstno hišo, pa še sameva mogočna vaška lipa, iz katere so po bajkah prihajali na svet otroci. Tudi Levstik naj bi prišel na svet iz te lipa. V košato retnjsko lipo, ki jo komajda objame šest mož, je dvakrat udarila strela, zato je že precej dotrajana. Nekdo je imela lipo pri tleh globoko luknjo, kamor so vaščani metali črepanje. V zadnjih letih je odprtinost staniho, tako da je praktično ni več moč opaziti.

Zvestoba suhi robi

Krajan Retij se še dobro spominjajo časov, ko je bilo moč s suho robo zaslužiti kar lepe denarce. Ljudje so si z zaslužkom zgradili hiše, od suhe robe se je dalo živeti. Danes je za večino Retjanov to le dopolnilna dejavnost, saj si večina služi kruh v Ljubljani ali v Ribnici. Vendar pa v obeh vaseh ne izdelujejo isto: V Dolnih Retjah so zvesti sodčkom, v Gornjih pa izdelujejo palate iz žlice. Večina suhe robe prodajo kmetijski zadruzi Velike Lašče. Za vse manjše denarce kajpada. Stane Indihar pravi o tem:

V TRNOVEM

Kako zaščititi pločnike in zelenice?

Lani so v Trnovem porabili kar precej denarja za ureditev pločnika na Eiprovci, ki že vesesko predstavlja sivoevrstni problem. Pločnik bi bilo treba nujno zaščititi, pravijo na KS Trnovo in namestiti betonske stebričke, tako da vozniški ne bi mogli več parkirati na njem. V drugih delih Ljubljane so ta problem že rešili.

»Hojnica je zdaj popolnoma. To je prva stvar, ki jo moramo narediti. Pločnik bi bilo treba zaščititi tudi zelenico pred športnim parkom, na kateri prav tako parkira vse več avtomobilov.

B. VRHOVEC

Na Igu je še veliko dela in problemov

Le 10 km od Ljubljane, na samem robu prestolnice Slovenije, je Ig, kraj, ki po komunalni opremljenosti in uredjenosti lahko rečemo sodi med nerazvite kraje v Sloveniji.

Ravno zaradi tega sta trud in prizadevnost krajanov toliko manj opazna in uspešna. Tudi s samoprispევkom smo gradili, asfaltirali smo precej cest (razen v vasi Sarsko in nekaterih ulic na Igu), uredili razsvetljavo in še marsikaj drugega. Ali kaj, ko smo pri tako velikih nalogah največkrat nemočni.

Vaščani Sarskega so še danes brez vodovoda, tudi na Igu je vodovod potreben obnove. Najbolj pereče pa je stanje na področju kanalizacije. Prav v letu 1993 samo skoraj vsi energijo usmerili v reševanje te problematike. S krajani smo opravili številne razgovore in veliko hudih besed je bilo izrečenih, predno smo se dogovorili za višino sofinanciranja (saj te znašajo od 500 DEM za asfalt in 300 DEM za kanalizacijo na družino).

Stvari so se le premaknile do delu novega naselja Rastuke in od Mizarstva do »Doma obrambne vzgoje?« Oba sistema sta priključena na glavni kanal, ki vodi iz Drage ob čistilni napravi in je bil dokončan v letu 1992.

Tudi sanacija izžanskega vodovoda se nadaljuje, v celoti je bilo obnovljeno črpalnice, zamenjanih je bilo precej dotrajanih cevi in s tem so se bistveno zmanjšale izgube.

Lani je bilo asfaltiranih še 2500 m vaških cest na Igu, v Iški Loki in Mateni. K dokaj dobremu vzdrževanju makadamskih cest je pripomoglo ko-

HORJUL

Širitev kanalizacijskega omrežja

Spomnili naj bi v Horjulu nadaljevali z gradnjo kanalizacijskega omrežja, ki so jo zastavili že v lanskem letu. Najprej bodo priključili gospodinjstva na že lani zgrajeno omrežje, potem pa, če bodo dopuščale možnosti, skušali zgraditi še glavni vod skozi osrednji del vasi (v smeri proti Ljubogojni). Vod naj bi potekal po glavni cesti, ki jo namerjavajo prav tako obnoviti, saj sta jo že krepko načela zob časa in muhasta zimo vreme.

Kakor hitro bo dopuščalo vreme, pa bo steklo tudi asfaltiranje ceste skozi gornji del Horjula (proti razpotju za Koreno), ki ga je jeseni zaustavil nenaden mrz in snež.

B. VRHOVEC

SVET KS IG

Pločnik tudi pred Iskro Horjul

Delavci Hidrotehnika iz Ljubljane so ob potoku pred Iskro Horjul že lani zastavili gradnjo podpornih zidov za pločnik, ki naj bi obrobil tudi ta del ceste (pred tem je bil pločnik zgrajen še skozi prodajni del vasi, v smeri proti Zaklancu). S tem naj bi se povečala varnost pešev, ki hodijo tam mimo, saj je promet v tem delu Horjula še posebej gost. Z delom bodo delavci nadaljevali kakor hitro bo dopuščalo vreme.

B. VRHOVEC

Krajanke in krajani Vnanjih Goric so imeli v okviru projekta celovite prenove kraja, 8. januarja spet priložnost neposrednega vpliva na potek skupnih prizadevanj v te namene, kar je bilo predstavljeno tudi v novi številki krajevnega lista.

Sicer pa se je ob Fržolarskem bitlenu izoblikovala nova priložnost medsebojnega obveščanja in to na medkrajevni ravni. Zažvelo je glasilo Zvonček, ki nas bo mesečno obveščalo o življenju in delu v župniji Brezovica pri Ljubljani.

MLADE PEVKE IN PEVCI PA SO Z ODBOROM SKLADA ZA OBNOVO DOMA DUHOVNOSTI V STRUŽIČU POD ČRNO PRSTJO PRIPRAVILI 11. JANUARJA NA BREZOVICI ZA TEMA ENO DROBEDELNI KONCERT. Nastopala je domača vokalno instrumentalna skupina Jonatan, študentska skupina Mladost, pesem, prijateljstvo, ki združuje mlade iz vseh vetrov ter vokalna skupina Gloria iz Viča. Prisluhnilni smo mnogim skladateljem, slišali pa tudi dve krstni izvedbi. Navdušene udeležence koncerta je toplo pozdravili tudi voditelj gibanja pot - Vinko Kobal.

V GASILSKEM DOMU NA JEZERU SO SE 15. JANUARJA ZBRALE LJUBITELJICE IN LJUBITELJI NARODNIH NOŠ IN KONJSKIH VPREG. V svojih novostanovljenih sekcijah bodo skrbeli za lepe noše in okrašene kočije na mnogih prireditvah doma in po svetu. Zbirati pa bodo začeli tudi zanimivosti s tega področja in seveda v okviru možnosti »krepili« svoje vrste.

DRAGO STANOVNIK

30. januarja so skavtjinje in skavti Ostrorogega Jelena pripravili v domu krajanov v Vnanjih Goricah »Prijateljsko srečanje ob letu družine«. Mladi pantomimci so prikazali veliko slik-skečev, ki so ponazarjali nasilje v družinah. V ljudski igri »Maronarjev božič« pa so predstavili doživljaja peka konstanja in vseh njegovih strank. Bistvo lutkovne predstave Grdi raček pa je v tem, da ne smemo ljudi obtoževati in ne opanjevati le po zunanosti, saj jih pre malo poznamo.

Kulturni večer pred slovenskim kulturnim praznikom je bil 4. februarja v Marlinem domu na Brezovici. Pripravili so ga skavti. Tudi na tem srečanju smo spoznavali vrednote domačih talentov. Napisano in pa bogati načrti v prihodnje obetajo še veliko takih priložnosti. Jih boste »ujeli tudi vi?«

OBVESTILI

Sprememba dostave Naše komunne v KS Vnanje Gorice

Naslednjo številko vam bo prinesel poštar. V primeru, da boste ostali brez nje, to sporočite na KS Vnanje Gorice, skupaj z vašim točnim naslovom, ki ga bomo posredovali uredu mestu.

Priporočila PTT Notranje Gorice

Prosimo krajanje našega področja, da posredujejo pošiljateljemu svoje točne naslove. Pisma in pošiljke s starimi ali nepopolnimi naslovi bomo namreč zavracali!

PTT Notranje Gorice

Prizidek ki dobrovski šoli?!

V stari dobrovski šoli se danes še odvijata razredni pouk, v njej pa je tudi vrtec. Toda vse kaže, da bo ta dejavnost našla prostor v novem prizidku pri novi dobrovski šoli. Krajevna skupnost Dobra va se je namreč odločila, da bo v tem starem šolskem objektu nova telefonska centrala ter prostori za kraj pomembnih storitev, kot so npr. pošta, lekarna... V pripravi so idejne zasnove za izgradnjo prizidka pri novi osnovni šoli, finančna konstrukcija pa še zdaleč ni zaključena, saj bodo na voljo zaenkrat le sredstva od prodaje starega objekta, kar pa ni dovolj. Pot do preostalih sredstev pa vsekakor ne bo lahka in kratka.

Kmalu pouk na OŠ Barje?

Prav ste prebrali. Z ozirom na več kot veliko prostorsko stisko, s katero se hočeš noče srečuje OŠ Oskar Kovačič - pouk na podružnični šoli Rudnik poteka v dveh izmenah, na matični šoli pa je pouk organiziran celo v... in bi 70 učencev lahko že sedaj obiskovalo pouk v barjanski šoli - mora to vprašanje v naslovu kmalu dobiti odgovor. V teku so prizadevanja in prvi pogovori občinskega sekretariata za družbene dejavnosti, OŠ Oskar Kovačič, KS Barje in KZ Ljubljana. Kmetijska zadruga, ki je sedaj v tem objektu stare barjanske šole, je namreč pred leti brezplačno dobila opravila

izobraževalno dejavnost, kar pa se ni pravzaprav nikoli dogajalo. Problematiko bomo spremljali in o tem tudi obveščali bralce našega časopisa.

Tudi pozimi rastejo užitne gobe

S prvo zmrzaljo se navadno poslovijo običajnih mesnatih gob, nekatere, izrazito zimске, pa se takrat še pojavijo. Seveda, če temperatura le ne zdrsne prejeloboko pod ničlo in če ne zapade preveč snega. Velika večina zimskih gob uspeva na lesnih ostankih ali na propadajočem drevmu, največkrat kot gnjilovčke, le redko kot zajedalke. Poleg užitnega in zelo cenjenega bukovega ostrigarja ali poznega školjkarja (Pleurotus ostratus), lahko najdemo v tem času, še zlasti ob odlogih, ki sledijo bližnjim šokom, tudi prav tako užitno zimsko panjevko (Flammulina velutipes), majhno lističasto gobo z značilnim medenorumenojavim klobučkom in žilavim zametastim črnatim betom. Gobica raste največkrat fosopno na propadajočem listnatem drevmu, redkeje na le živih drevesih. Mrz, če le ni prehud, ni ne more do živga, ker vsebuje nitroglicerin. Goba je užitna in dobra tudi zmrazjena (klobučki). Če pazimo na omejene značilnosti, je v merezno zamrznuti z nobeno strupeno gobo, ki jih je v tem zimskem času tiak zelo malo.

BRANKO VRHOVEC

STANOVANJSKI OBJEKTI

- Zbiramo interese za nakup individualne stanovanjske hiše ali dvojčka v Podutiku, na zemljišču velikosti 534 m2. Cena za 3. gradbeno fazo je 1490 DEM/m2 (rok gradnje 5,5 mes), za 5. gradbeno fazo pa 2035 DEM/m2 (rok gradnje 10,5 mes).
- V Šmartnem pod Šmarnjo goro prodajamo stanovanjara velikosti od 37,8 m2 do 131,05 m2 v novih večstanovanjskih hišah, vseljivih decembra 1994. Cena ob takojšnjem plačilu 1690 DEM/m2 oz. 1850 DEM/m2 za plačilo v tranšah.
- Na območju Viča, Rožne doline, Brda, Vrhovcev, za gotovino kupimo več stanovanj ali stanovanjskih hiš.

POSLOVNI PROSTORI

- Zbiramo ponudbe za nakup komunalno opremljenega zemljišča za ekološko nesporne dejavnosti v industrijski coni na Rudniku.
- Na Dalmatinovi blizu sodišča oddamo 3 pisarne velikosti 92 m2 po 30 DEM/m2.
- Kupimo gradbene parcele za stanovanjske hiše in proizvodno dejavnost.
- V središču Kr. Gore prodajamo lokalne različnih velikosti, cena 2500 DEM/m2.
- Na Jakičevci oddamo pisarniški objekt velikosti 150 m2, cena 30 DEM/m2.

rokada d.d. podjetje za promet z nepremičninami, Ljubljana, Prazakova 8/I
tel.: 316-653, 13-24-317 faks:13-24-203

Predstavnik ZOP a na srečanju s krajinami Preproč